

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

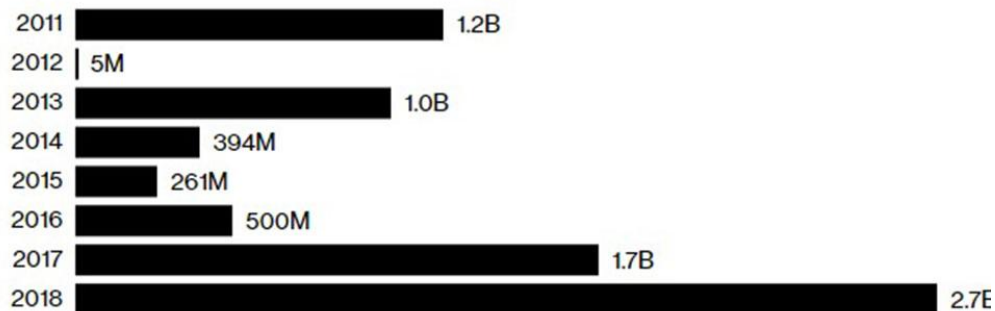
Σκεπτικισμός στους επενδυτές για την επόμενη ημέρα της Ελλάδας – Κλειδί οι αποκρατικοποιήσεις (Bloomberg)

Με το αρνητικό κλίμα στο Χ.Α. να συνεχίζεται κατά τις τελευταίες ημέρες και τις αποδόσεις των ομολόγων να έχουν αυξηθεί σημαντικά, το ελληνικό ζήτημα συνεχίζει να απασχολεί το διεθνή τύπο. Όπως γράφει το Bloomberg, «κλειδί» για την επιτυχία της μεταμνημονιακής πορείας της Ελλάδας θεωρούνται οι ιδιωτικοποιήσεις, με το πρακτορείο να σημειώνει πως σε αντίθεση με το πρόσφατο παρελθόν αυτές δεν αποτελούν πλέον ταμπού για τη χώρα.

Όταν ένας οικονομολόγος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έλεγε στους δημοσιογράφους το 2011 ότι η Ελλάδα πρέπει να μαζέψει 50 δισ. ευρώ από πωλήσεις κρατικών περιουσιακών στοιχείων έως το 2015, η κατακραυγή στη χώρα ήταν τόσο σφοδρή που οι επικεφαλής της τρόικας στην Ελλάδα δεν παραχώρησαν ξανά συνέντευξη Τύπου στην Ελλάδα, αναφέρει ο αρθρογράφος του Bloomberg, προσθέτοντας: “Τώρα που η Ελλάδα βγαίνει από το τρίτο και τελευταίο πρόγραμμα διάσωσης, η συζήτηση για πώληση δημόσιων περιουσιακών στοιχείων δεν αποτελεί πλέον ταμπού και η χώρα υπόσχεται να ολοκληρώσει όλα τα υπεσχημένα πρότζεκτ ιδιωτικοποιήσεων.

Looking Better

Greek privatization revenues during bailout programs

Source: Finance Ministry, Greek 2018 state budget
Estimated figure for 2018, all amounts in euros

Εσοδα από ιδιωτικοποιήσεις κατά τη διάρκεια των προγραμμάτων στήριξης

Η αριστερή κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, διάσημη κάποτε για τις μεγάλες κωλυσιεργίες της στο να αφαιρέσει περιουσιακά στοιχεία από τον έλεγχο του κράτους, τώρα ενδιαφέρεται να επιταχύνει το ρυθμό των ιδιωτικοποιήσεων», λέει ο Γρ. Σταμούλης, πρόεδρος του Enterprise Greece.

Ωστόσο παρότι η προθυμία για ιδιωτικοποιήσεις είναι ενθαρρυντική, οι επιδόσεις της κυβέρνησης ίσως δίνουν κάποιους λόγους στους επενδυτές να είναι σκεπτικοί. Όπως Η Ελλάδα δεν πλησίασε ποτέ τον στόχο των 50 δισ. από τις ιδιωτικοποιήσεις, καθώς τα έσοδα από 38 πωλήσεις μεταξύ 2011 και 2017 έφθασαν τα 4,7 δισ. ευρώ με άλλα 7,8 δισ. να εκκρεμούν από δεσμευτικές προσφορές, αναφέρει το Bloomberg που παραθέτει μία λίστα με τις υλοποιηθείσες (ΔΕΣΦΑ, ΟΛΘ, κλπ) ιδιωτικοποιήσεις και άλλες που είναι καθ' όδον ή έχουν προγραμματιστεί (ΕΛΠΑ, ΔΕΠΑ, ΔΕΗ).

«Η Οδύσσεια του χρέους συνεχίζεται»

Ο γερμανικός Τύπος βρίθει και πάλι από δημοσιεύματα για την Ελλάδα. Οι σχολιαστές αναφέρονται στο διάγγελμα του Αλέξη Τσίπρα και αντιπαράτιθενται κριτικά με το περιεχόμενό του.

Το περιεχόμενο του διαγγέλματος του Αλέξη Τσίπρα από την Ιθάκη με αφορμή την έξοδο της Ελλάδας από τα δανειακά προγράμματα, αναπαράγεται και σχολιάζεται από μεγάλη μερίδα του γερμανικού και γερμανόφωνου Τύπου.

«Σήμερα είναι μια μέρα λύτρωσης», τιτλοφορεί σχετικό δημοσίευσμά της η ηλεκτρονική έκδοση του περιοδικού Spiegel, αναπαράγοντας τη φράση που χρησιμοποίησε ο Έλληνας πρωθυπουργός. «Σε μία γεμάτη συμβολισμούς εμφάνισή του, ο Έλληνας πρωθυπουργός γιόρτασε το τέλος των προγραμμάτων δανεισμού. Ο Αλέξης Τσίπρας μίλησε για τέλος 'μιας σύγχρονης Οδύσσειας', στο τέλος της οποίας η κυβέρνησή του ανέλαβε το πηδάλιο», γράφει το γερμανικό περιοδικό, σχολιάζοντας τους παραλληλισμούς που έκανε ο πρωθυπουργός με την ελληνική μυθολογία.

«Το ελληνικό δημοσιονομικό έλλειμμα, η οικονομική ανάπτυξη και η κατάσταση στην αγορά εργασίας έχουν βελτιωθεί το τελευταίο διάστημα μετά από μακροχρόνια ύφεση. Ωστόσο, το χρέος, που ανέρχεται σε περίπου 180% του ΑΕΠ, παραμένει γιγάντιο, οι Έλληνες αναγκάστηκαν να αποδεχθούν δραστικές περικοπές του εισοδήματός τους στο διάστημα της κρίσης. Ως εκ τούτου, σε αντίθεση με τον Τσίπρα, πολλοί πολίτες, ειδικοί και πολιτικοί δεν θεωρούν σε καμία περίπτωση ότι η κρίση έχει τελειώσει».

«Πολλούς χαιρετισμούς από την Ιθάκη»

Εκτενή αναφορά στην Ελλάδα με αφορμή την εκποή του ελληνικού προγράμματος κάνει η Frankfurter Allgemeine Zeitung. «Ο νέος Οδυσσεύς της Ελλάδας», γράφει η συντηρητική εφημερίδα της Φραγκφούρτης για τον Έλληνα πρωθυπουργό. «Ο πολυμήχανος Αλέξης Τσίπρας οδήγησε τη χώρα μετά από μακρά Οδύσσεια και πάλι έξω από τα προγράμματα των δανειστών – αυτό το μήνυμα στέλνει στους ψηφοφόρους του. Πολλά προβλήματα παραμένουν όμως άλυτα», σχολιάζει η FAZ, αναφέροντας ως παράδειγμα τις συγκρατημένες επενδύσεις των επιχειρήσεων και τη συνεχιζόμενη έλλειψη οργάνωσης στον διοικητικό μηχανισμό της Ελλάδας.

«Πολλούς χαιρετισμούς από την Ιθάκη», γράφει η ίδια εφημερίδα στον τίτλο εκτενούς ανταπόκρισης στις πολιτικές της σελίδες και σχολιάζει: «Δύσκολα μπορεί να ψέξει κανείς τον Τσίπρα για το γεγονός ότι κατέφυγε τόσο πίσω στην αρχαιότητα κατά την ομιλία του για την εκποή του τρίτου και προς το παρόν τελευταίου ελληνικού προγράμματος βοήθειας. Διότι το παρόν της Ελλάδας είναι τόσο μονυτό ώστε μάλλον κάθε Έλληνας πρωθυπουργός θα ήθελε να αναζητήσει καταφύγιο στο παρελθόν προκειμένου να μην χρειαστεί να πει τόσο πολλά για το εδώ και το τώρα. Το ελληνικό χρέος παραμένει υψηλότερο από κάθε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, το τραπεζικό σύστημα στενάζει υπό το βάρος των δισεκατομμυρίων ευρώ σε μη εξυπηρετούμενα δάνεια, οι φόροι είναι υψηλοί, νέοι άνθρωποι εγκαταλείπουν μαζικά την πατρίδα τους». Ο γερμανός ανταποκριτής θεωρεί μισή αλήθεια τον ισχυρισμό ότι τελειώνουν τα προγράμματα στήριξης διότι, όπως λέει, «τελειώνουν μόνο οι εκταμειώσεις (σ.σ. προς την Ελλάδα). Η αποπληρωμή [...] ακόμη εκκρεμεί». Παρόλα αυτά, ο Έλληνας πρωθυπουργός επιλέγει να μιλήσει για «τέλος των μνημονίων», επισημαίνει η FAZ και παρατηρεί: «Αυτό είναι ό,τι είχε υποσχεθεί στους υποστηρικτές του και πριν από την πρώτη εκλογική του νίκη τον Ιανουάριο του 2015. Το άρθρο κλείνει με τη διαπίστωση ότι «ο δρόμος που ακολούθησε η Ελλάδα το 2010 σε καμία περίπτωση δεν έχει φθάσει στο τέλος του».

«Γιορτή στην Ιθάκη», τιτλοφορεί σύντομο δημοσίευσμά της η Süddeutsche Zeitung, αναπαράγοντας σχετικό τηλεγράφημα του ειδησεογραφικού πρακτορείου Reuters, που παραθέτει εν συντομία το διάγγελμα του Αλέξη Τσίπρα.

«'Μέρα λύτρωσης' για την Αθήνα», σημειώνει η ιστοσελίδα του δεύτερου προγράμματος της γερμανικής δημόσιας τηλεόρασης ZDF. «Το τελευταίο πρόγραμμα διάσωσης για την Αθήνα έχει ολοκληρωθεί. Δάνεια ύψους 289 δις ευρώ εμβάσθησαν (σ.σ. στην Ελλάδα). Ο Τσίπρας εμφανίζεται ανακουφισμένος», παρατηρεί το ρεπορτάζ.

«Ηλύση ανατίθεται στιςεπόμενες γενιές»

«Ο Τσίπρας υπόσχεται αναγέννηση της Ελλάδας –ωστόσο η Οδύσσεια του χρέους συνεχίζεται», γράφει σε εκτενή της ανταπόκριση η οικονομική εφημερίδα Handelsblatt στην ηλεκτρονική της έκδοση. Ο γερμανός ανταποκριτής παίρνει ως αφορμή την επιλογή του Έλληνα πρωθυπουργού να κάνει το διάγγεμά του από την Ιθάκη για να θυμίσει το διάγγελμα του πρώην πρωθυπουργού Γιώργου Παπανδρέου από το Καστελόριζο, από όπου είχε ανακοινωθεί η υπαγωγή της χώρας στο μνημόνιο. «Σε αντίθεση με τον μυθικό ήρωα Οδυσσέα, ο πρωθυπουργός δεν χρειάστηκε να παλέψει με Κύκλωπες καθοδόν προς την Ιθάκη, ούτε άκουσε το σαγηνευτικό τραγούδι των Σειρήνων, που λέγεται ότι απέβαινε μοιραίο για πολλούς ναυτικούς της αρχαιότητας. Ο Τσίπρας πέταξε με το ελικόπτερο στο νησί. Έτσι δεν συνάντησε ούτε τον Σίσυφο, τον οποίο είχε συναντήσει ο Οδυσσεύς στον Άδη. Τα βάσανα του Σίσυφου θυμίζουν τα όσα θα κληθούν να αντιμετωπίσουν ακόμη οι Έλληνες. Ακόμη κι αν ευρωπαίοι πολιτικοί δεν κουράζονται να παρουσιάζουν διαρκώς το πρόγραμμα διάσωσης ως μεγάλη επιτυχία, οι Έλληνες δεν έχουν πολλούς λόγους να πανηγυρίζουν», σχολιάζει η εφημερίδα του Ντύσελντορφ. Ο αρθρογράφος υπογραμμίζει μεταξύ άλλων ότι «η πίεση της λιτότητας διατηρείται και σε καμία περίπτωση δεν έχουν διευθετηθεί όλα τα σημεία της μεταρρυθμιστικής ατζέντας. Οι εκπρόσωποι των δανειστών θα συνεχίσουν να εξετάζουν κάθε τρεις μήνες τα 'βιβλία' της Αθήνας και να ελέγχουν την πρόοδο των μεταρρυθμίσεων. Η μοναδική διαφορά της 'νέας εποχής' είναι ότι δεν χορηγείται πλέον άλλη δανειακή βοήθεια».

Συνέχεια..

Σε αυστηρό τόνο το σχόλιο της Neue Zürcher Zeitung: «Το (σ.σ.) ελληνικό κράτος είναι και θα παραμείνει χρεοκοπημένο. Το ότι αυτό το γεγονός μπορεί να κρυφτεί προς το παρόν με βολικό τρόπο κάτω από το χαλί, οφείλεται στη γενναιοδωρία των ευρωπαϊών δανειστών. Αυτοί παραιτούνται έως το 2032 από την απαίτηση εξόφλησης των οφειλομένων. Ως εκ τούτου το πρόβλημα του χρέους απλά μετατίθεται στο μέλλον – η λύση του ανατίθεται στις επόμενες γενιές. [...] Η σημερινή ηρεμία στην Ελλάδα έχει αγοραστεί με υψηλό τίμημα και ο λογαριασμός θα παρουσιαστεί αργότερα».

Deutsche Welle

Δασμούς στις εισαγωγές σωλήνων από την Ελλάδα επιβάλλουν οι ΗΠΑ

Στην βάση των όσων ανακοίνωσε την Τρίτη το υπουργείο Εμπορίου των ΗΠΑ, στην κατ' αρχήν επιβολή κυρώσεων στις εισαγωγές σωλήνων μεγάλου διαμετρήματος από την Ελλάδα και άλλες πέντε χώρες προχωράνε οι ΗΠΑ.

Πλην της Ελλάδας, στο στόχαστρο του Ντόναλντ Τραμπ ετέθη τόσο η Κίνα και ο Καναδάς, όσο και η Ινδία, η Κορέα και η Τουρκία.

Σύμφωνα με το ρεπορτάζ, στα πλαίσια του εμπορικού πολέμου που έχει ξεσπάσει από τον D. Trump, τα νέα περιοριστικά μέτρα της Ουάσιγκτον θα αφορούν πρόσθετους φόρους, οι οποίοι θα κυμαίνονται από 3,45% - όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Τουρκίας- έως 132% -όπως αντίστοιχα συμβαίνει στην περίπτωση της Κίνας.

Αναφορικά με τη χώρα μας, οι προτεινόμενοι δασμοί ανέρχονται στο 22,51%.

Σύμφωνα με το σκεπτικό του υπουργείου Εμπορίου, οι σωλήνες των παραπάνω χωρών εισάγονται στις ΗΠΑ σε τιμή χαμηλότερη της πραγματικής τους αξίας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, τη διαστρέβλωση των συνθηκών ανταγωνισμού εις βάρος των αμερικανικών προϊόντων.

Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η τελική απόφαση για την επιβολή των δασμών θα ανακοινωθεί στις αρχές Νοεμβρίου για την Κίνα και την Ινδία, και τον προσεχή Ιανουάριο για τον Καναδά, την Ελλάδα, την Κορέα και την Τουρκία.

«Η τήρηση των συμφερόντων του αμερικανικού εμπορίου αποτελεί προτεραιότητα για την κυβέρνηση, η οποία έχει προχωρήσει σε 120 αντίστοιχες πρωτοβουλίες από την ημέρα έναρξης της διακυβέρνησης του Ντόναλντ Τραμπ» διευκρινίζεται στη σχετική ανακοίνωση του αμερικανικού υπουργείου.

ΕΥ: Λύση η ανάπτυξη εκτός συνόρων

Οι ευρωπαϊκές μεσαίες επιχειρήσεις εμφανίζονται αισιόδοξες για το επόμενο δωδεκάμηνο και θέτουν σε εφαρμογή σχέδια ανάπτυξης εκτός συνόρων.

Σύμφωνα με την ετήσια έρευνα της ΕΥ (EY Growth Barometer: Europe) τα στελέχη των μεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων ενθαρρύνονται από τα υψηλότερα επίπεδα οικονομικής εμπιστοσύνης στην Ευρώπη, μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση του 2007-2008, και δεν επηρεάζονται τόσο από τις ευρύτερες ανησυχίες σχετικά με τον αυξανόμενο εθνικισμό, τις γεωπολιτικές αβεβαιότητες και την αύξηση των εντάσεων στο διεθνές εμπόριο.

Η ετήσια έρευνα όπως αναφέρει το Βήμα, που καταγράφει τις απόψεις 863 στελεχών μεσαίων επιχειρήσεων σε οκτώ ευρωπαϊκές χώρες, διαπιστώνει ότι σχεδόν τα δύο τρίτα (62%) των ερωτηθέντων αναμένουν ανάπτυξη των εταιρειών τους μεταξύ 6% και 10%, ποσοστό αυξημένο κατά 38 ποσοστιαίες μονάδες έναντι της περυσινής έρευνας. Παράλληλα, ένα επιπλέον 24% στοχεύει σε διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης 11%-15% κατά τους προσεχείς 12 μήνες, ποσοστό που αντιπροσωπεύει αύξηση κατά 16 ποσοστιαίες μονάδες.

Κινητήριος δύναμη αυτής της αισιόδοξίας είναι η διεθνής επέκταση των εταιρειών, καθώς το 25% των ευρωπαίων επικεφαλής μεσαίων επιχειρήσεων την τοποθετεί ως κορυφαία αναπτυξιακή προτεραιότητα.

Η έρευνα διαπιστώνει ότι οι αναπτυξιακές φιλοδοξίες είναι εντονότερες στη Ρωσία και στην Ολλανδία, όπου το 38% των στελεχών προβλέπει ανάπτυξη άνω του 11% στους επόμενους 12 μήνες.

Η Γερμανία και η Γαλλία, οι μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρώπης, ακολουθούν, με το 31% των μεσαίων επιχειρήσεων και στις δύο αγορές να προβλέπει διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, το ποσοστό των επιχειρήσεων που εκτιμά ότι θα επιτύχει διψήφιο ρυθμό ανάπτυξης περιορίζεται στο 24%, καθώς η αβεβαιότητα γύρω από το Brexit εξακολουθεί να επηρεάζει τις προοπτικές. Σε ό,τι αφορά τη διεθνή επέκταση, ξεχωρίζει η Γαλλία με το 33% των ερωτηθέντων να επιδιώκει να επεκταθεί σε μια νέα αγορά εκτός συνόρων. Αντίθετα, στο Ηνωμένο Βασίλειο, μόνο το 16% των επικεφαλής των μεσαίων επιχειρήσεων αναφέρει ως βασική προτεραιότητα τη διασυνοριακή επέκταση.

Οι κίνδυνοι

Δεδομένου ότι επικεντρώνονται στην επέκταση εκτός συνόρων, οι επικεφαλής των ευρωπαϊκών μεσαίων επιχειρήσεων αναφέρουν ως σημαντικότερη εξωτερική απειλή την υποτονική παγκόσμια ανάπτυξη (28%), καταγράφοντας αύξηση 18% σε σχέση με το 2017. Η υποτονική παγκόσμια ανάπτυξη γίνεται ένας ακόμη πιο απειλητικός κίνδυνος, καθώς ανησυχίες, όπως η γεωπολιτική αβεβαιότητα (9%) και τα δύσκολα εμπόδια στο εμπόριο (2%), ακολουθούν. Άλλοι κίνδυνοι περιλαμβάνουν τις ανεπαρκείς ταμειακές ροές, μια απειλή που το 37% των διευθυνόντων συμβούλων των μεσαίων επιχειρήσεων κατατάσσει ως κορυφαία λειτουργική πρόκληση για την ανάπτυξη (αύξηση 22% από το 2017).

Η ρομποτική

Η έρευνα διαπιστώνει, επίσης, ότι η μεγαλύτερη αλλαγή στις ευρωπαϊκές μεσαίες επιχειρήσεις το 2018 επικεντρώνεται στην τεχνολογία. Ενώ πέρυσι το 70% των επικεφαλής των μεσαίων επιχειρήσεων δήλωνε ότι δεν πρόκειται ποτέ να υιοθετήσει τη ρομποτική αυτοματοποίηση διαδικασιών, σήμερα, ένα ακόμη μεγαλύτερο ποσοστό (75%) δηλώνει ότι υιοθετεί την τεχνητή νοημοσύνη (Artificial Intelligence - AI) μέσα στα επόμενα δύο χρόνια. Πιο συγκεκριμένα, το 97% αναφέρει ότι σχεδιάζει να υιοθετήσει την τεχνητή νοημοσύνη μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, καθιστώντας την περιοχή πρωτοπόρο στην ενσωμάτωση των γνωστικών τεχνολογιών και της μηχανικής μάθησης (machine learning).

Τα σχέδια για προσλήψεις

Επιβεβαιώνοντας την αισιόδοξία τους για την αύξηση εσόδων, πάνω από το ένα τρίτο (37%) των διευθυντικών στελεχών των μεσαίων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων σκοπεύουν να προσλάβουν υπαλλήλους πλήρους απασχόλησης, ενώ κανείς δεν προτίθεται να μειώσει το εργατικό του δυναμικό. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα κατατάσσουν την προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού με τις κατάλληλες δεξιότητες (33%) ως κορυφαίο παράγοντα για την επιτάχυνση της ανάπτυξης. Παράλληλα, αναφέρουν ότι μια βελτιωμένη επιχειρηματική κουλτούρα αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προσέλκυση νέων και ψηφιακά εξοικειωμένων εργαζομένων (36%). Ακολουθώντας μια μαζική μετατόπιση που καταγράφεται σε όλον τον κόσμο, το 42% των στελεχών κατατάσσει τη διαφορετικότητα και την πολυμορφία του ανθρώπινου δυναμικού στην κορυφή των στρατηγικών προτεραιοτήτων ως προς τις προσλήψεις, ποσοστό αυξημένο κατά 29% σε σχέση με το 2017.

Σχολιάζοντας τα ευρήματα της έρευνας, ο κ. Παναγιώτης Παπάζογλου, διευθύνων σύμβουλος της ΕΥ Ελλάδος, δήλωσε:

«Τα υψηλά επίπεδα αισιόδοξίας που καταγράφονται μεταξύ των επικεφαλής των ευρωπαϊκών μεσαίων επιχειρήσεων ως προς τις αναπτυξιακές τους προοπτικές αποτελούν δίχως αμφιβολία θετική εξέλιξη. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι, την ίδια ώρα, οι επιχειρήσεις αυτές σχεδιάζουν να αυξήσουν την εξωστρέφειά τους.

Το μήνυμά μας τη χώρα μας είναι σαφές: παρά το γενικότερο κλίμα αβεβαιότητας, λόγω των γεωπολιτικών εξελίξεων και του αυξανόμενου προστατευτισμού, οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να στραφούν στις διεθνείς αγορές, αντισταθμίζοντας την πεπερασμένη ζήτηση στην Ελλάδα. Το εγχείρημα αυτό αποτελεί ίσως τη βασικότερη προϋπόθεση για την επάνοδο της χώρας σε βιώσιμους ρυθμούς ανάπτυξης».

Μεγαλώνει ο κίνδυνος να χαθούν οι ισχυρές στηρίξεις στις 700 μονάδες & Η αγορά να μπει σε έναν νέο κύκλο πτώσης .... Επόμενες ισχυρές στηρίξεις σε αυτό το αρνητικό σενάριο οι 640 – 650 μονάδες....

